

Seat No. : _____

B.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

BED0C-102 : Education & Contemporary India

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

- સૂચના (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૩) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1	(A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.	8
	1. સમકાળીન ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી તેની વિગતે ચર્ચા કરો. 2. ઔપચારિક અને અનૌપચારિક કેળવણી વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. 3. કેળવણીની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપી, કેળવણીનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.	
	(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.	6
	1. ચાલ્લીય એકતાનું મહત્વ જણાવી, ચાલ્લીય એકતા કેળવવા માટેની સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ લખો. 2. સામાજિક સંબંધોના વિકાસમાં શિક્ષણની ભૂમિકા જણાવો.	
2	(A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	8
	1. લોકશાહી શિક્ષણ માટે શાળા કક્ષાએ કેવી પ્રવૃત્તિઓ કરી શકાય ? 2. ભારતીય બંધારણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, બંધારણની અગત્ય તથા ઉપયોગિતા જણાવો. 3. મૂલ્ય શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, મૂલ્ય શિક્ષણની શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ દર્શાવો.	
	(B) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો.	6
	1. ભારતીય નાગરિકોની મૂળભૂત ફરજો જણાવો. 2. વિધાર્થીઓમાં હક્ક અને ફરજોની જાગૃતિના સંદર્ભમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.	
3	(A) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.	8
	1. કોઠારી શિક્ષણપંચે સૂચવેલ ભાષાકીય નીતિ (ત્રિભાષા સૂત્ર) ના પરિણામે ઉદ્ભવતા પ્રશ્નો જણાવો.	

2. નવી શિક્ષણનીતિ (2015) ની જરૂરિયાત જણાવો.
3. ચમભૂર્તિ કમિટી દ્વારા ભલામણ કર્યેલ પ્રાથમિક શિક્ષક તાલીમ મોડેલ આપો અને તેનું સ્વરૂપ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6

1. વંચિતો માટેની શિક્ષણની આવશ્યકતા જણાવી, વંચિતો માટે બંધારણમાં કરેલ વિશિષ્ટ જોગવાઈઓ જણાવો.
2. અનુસૂચિત જાતિ તથા અનુસૂચિત જનજાતિના લોકોની શૈક્ષણિક સમસ્યાઓ જણાવો.

4 (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 8

1. શાળા પ્રવેશોત્સવનો અર્થ જણાવી, શાળા પ્રવેશોત્સવ કાર્યક્રમમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
2. BISAG ના ઉદેશો જણાવી, તેની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
3. 'ગુણોત્સવ'નો અર્થ આપી, તેના હેતુઓ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 6

1. મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનાના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
2. 'કન્યાકેળવણી'નું મહત્વ અને અવરોધક બાબતો જણાવો.

5 નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 14

1. મહાત્મા ગાંધીજીએ આપેલ કેળવણીની વ્યાખ્યા આપો.
2. સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું ?
3. રાષ્ટ્રીય એકતાના અવરોધક પરિબળોમાંથી કોઈપણ બે પરિબળોના નામ આપો.
4. પર્યાવરણીય મૂલ્યમાં સમાવિષ્ટ થતા મૂલ્યોના નામ આપો.
5. મૂલ્યની વ્યાખ્યા આપો.
6. BISAG નું સરનામું લખો.
7. શાળા પ્રવેશોત્સવના કોઈપણ બે હેતુઓ લખો.
8. 'સર્વ શિક્ષા અભિયાન'ની કોઈપણ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
9. સામાજિક ગતિશીલતા એટલે શું ?
10. કોઈપણ ચાર મૂળભૂત હક્કો જણાવો.